

Trafikverket
781 89 Borlänge

Telefon: 0771 - 921 921
trafikverket@trafikverket.se

www.trafikverket.se

Malin Kotake
PLkvm
Direkt: 010-123 1239
Mobil: 070-724 54 69
Malin.kotake@trafikverket.se

m.registrator@regeringskansliet.se

Kopia till:

Diariet, Eva Diffner

Remiss gällande Naturvårdsverkets redovisning av regeringsuppdrag om Förbättrad avfallsstatistik och spårbarhet för farligt avfall samt Icke-farligt byggnads- och rivningsavfall

Sammanfattning

Naturvårdsverket har i två separat uppdrag från Regeringen utrett dels hur avfallsstatistik samt spårbarhetssystem för farligt avfall kan utvecklas och dels behov av styrmedel för att Sverige ska nå 70 procentmålet för icke-farligt bygg- och rivningsavfall.

Sammanfattningsvis vill Trafikverket framföra att vi:

- delar uppfattningen att det finns behov av att förbättra avfallsstatistiken i syfte att kunna jobba mer effektivt med åtgärder, måluppföljning och styrmedel som minimerar uppkomst av avfall och ökar resurshushållning och återvinning.
- tillstyrker förslaget till ny lydelse av § 54 i avfallsförordningen som medför att nuvarande anteckningsplikt av farligt avfall ska ske i ett anvisat digitalt format. Detta förslag har potential att effektivisera nuvarande anteckningsplikt, förbättra spårbarhet samt möjliggöra statistikinsamling och analysmöjligheter.
- inte fullt ut kan bedöma konsekvenserna för Trafikverket och anläggningsbranschen av förslaget om att anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter ska omfattas av en årlig rapporteringsplikt för bortlämnat eller mottaget icke-farligt avfall. Anledningen till att konsekvenserna är svåra att bedöma är att Trafikverkets verksamhet, byggande och underhåll av statlig infrastruktur, inte är en anmälnings- eller tillståndspliktig verksamhet i sig. Däremot kan delar av verksamheten omfattas av anmälnings- eller tillståndsplikt. Trafikverket anser att det är oklart om det föreslagna utredningsalternativet är det bästa sättet att förbättra avfallsstatistik från bygg- och anläggningsverksamhet.
- ser det som angeläget att Trafikverket och Naturvårdsverket tillsammans med anläggningsbranschen i Sverige kommer vidare i dialogen om returafaltens klassning som avfall eller inte.

Regeringsuppdraget om Förbättrad avfallsstatistik och spårbarhetssystem för farligt avfall

Trafikverket delar den problembild som följer av bristande avfallsstatistik och som beskrivs i Naturvårdsverkets remitterade rapport. Bristande avfallsstatistik är ett hinder i arbetet med att analysera och föreslå åtgärder och styrmedel samt formulera och följa upp mål inom avfallsområdet. Det gäller även anläggningsavfall från Trafikverkets verksamhet. Kunskap och system för att följa och styra resurs- och avfallsflöden är även viktigt i ett större hållbarhetsperspektiv och i övergången från en linjär till en cirkulär ekonomi. Flöden av varor och produkter som innehåller farliga ämnen och som i avfallsledet klassas som farligt avfall är särskilt angelägna att ha informationsöverföringssystem för.

Trafikverket vill lyfta fram att det statistikbristerna till trots finns kunskap om angelägna åtgärdsområden för att avgifta, förebygga och minimera avfallsflöden. Statistiken får inte bli målet i sig utan ett medel för att jobba effektivt med åtgärder.

Spårbarhetssystem för farligt avfall i ny digital lösning

Trafikverket tillstyrker förslaget till ny lydelse av § 54 i avfallsförordningen. Genom att styra att nuvarande anteckningsplikt ska ske i ett anvisat digitalt format skapas samtidigt en statistikinsamling och analysmöjligheter av farligt avfall. Det finns en stor effektiviseringspotential i dagens hantering av lagstiftningsstadgad dokumentation i hanteringskedjan av farligt avfall. Trafikverket delar slutsatsen att förslaget på sikt bör kunna innebära en besparing genom att det tillskapas ett digitalt format som kan ersätta enskilda och manuella system för anteckningsplikt och upprättande av transportdokumentation. Detta förutsätter en smidig digital lösning som går att koppla/kan interagera med verksamhetsutövarers och transportörers affärssystem. Trafikverket vill betona vikten av möjligheten för olika verksamhetsutövare att själva nyttja den digitala lösningen för att ta ut rapporter och sammanställningar till det egna förbättringsarbetet. Om den digitala lösningen ska realiseras är det viktigt att utvecklingen sker i samverkan med olika användargrupper för att säkerställa ett användarvänligt gränssnitt utan administrativa hinder.

Bättre avfallsstatistik för icke-farligt avfall

Båda de remitterade rapporterna innehåller förslag för förbättrad avfallsstatistik. Den ena rapporten från 2015 specifikt för bygg- och anläggningsavfall och den andra från 2016 för avfallsstatistik generellt. Trafikverket saknar en beskrivning av hur förslagen ersätter och/eller kompletterar varandra. Att förslag för förbättrad statistik för bygg- och anläggningsavfall återfinns i båda rapporterna gör det svårt att få en samlad bild av förslag och konsekvenser.

Naturvårdsverket föreslår att regler om årlig rapportering av statistik för icke-farligt bygg- och anläggningsavfall införs även för anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter. Trafikverkets verksamhet, byggande och underhåll av statlig infrastruktur, är inte en anmälnings- eller tillståndspliktig verksamhet i sig. Däremot kan viss verksamhet i ett investeringsprojekt t ex återvinning av avfall i anläggningsändamål eller krossning av berg vara anmälnings- eller tillståndspliktig verksamhet. Om Trafikverket förstår förslaget rätt innebär detta att de huvudsakliga flödena av statistik från bygg- och anläggningsavfall kommer rapporteras från de tillstands- och anmälningspliktiga verksamheter som är mottagare av icke-farligt bygg- och anläggningsavfall. Avfallsgenererande bygg- och anläggningsverksamhet kommer inte omfattas av rapporteringskrav annat än från de delar av bygg/anläggningsverksamheten som är tillstands- eller anmälningspliktig.

Att även avfallsgenererande verksamheter kommer omfattas av rapporteringsskyldighet är en fördel som lyfts med det föreslagna utredningsalternativet C. Denna fördel gäller inte Trafikverkets verksamhet eftersom den generellt inte är anmälnings- eller tillståndspliktig. Det

är därmed oklart om det föreslagna utredningsalternativet är det bästa sättet att förbättra avfallsstatistik från bygg- och anläggningsverksamhet.

Trafikverket ser även en risk i att avfallsmängder kan komma att räknas dubbelt då vissa delar av bygg- och anläggningsavfallet, det som uppkommer i de delar av bygg- och anläggningsverksamheten som är tillstånds- eller anmälningspliktig, kommer rapporteras både från avfallsalstraren och avfallsmottagaren. Förslaget innebär även en praktisk och pedagogisk svårighet för anläggningsprojekten i att administrera och hålla isär de delar av det icke-farliga avfallet som ska rapporteras.

Som framgår av avsnitt 3.3.13 får ett rapporteringskrav på avfallsmottagaren även konsekvenser för avfallsalstraren och transportören genom att kvalitén på avfallsmottagarens statistik bygger på datakvalitén från avfallsalstraren och på att informationsöverföringen i kedjan till mottagaren fungerar. Hur denna informationsöverföring ska ske från verksamheter som inte omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt beskrivs inte närmare i rapporten och det finns ingen konsekvensbeskrivning eller uppskattning om vad säkrandet av informationsöverföringen skulle kosta. Konsekvenserna för Trafikverket är därmed oklara.

Regeringsuppdrag Icke farligt byggnads- och rivningsavfall

I regeringsuppdraget om Icke farligt bygg- och rivningsavfall var Trafikverket samrådsmyndighet. Trafikverket meddelade en avvikande mening till rapportens skrivningar kring returafalt. Den avvikande meningen handlar om returafaltens klassning som avfall eller inte och som en följd av det om Sverige idag når 70 procentmålet eller inte. Om 700 000 ton returafalt, som idag inte klassas som avfall och idag inte ingår i statistiken, skulle inkluderas ger detta cirka 18 procent högre återvinningsgrad. Med returafalt inräknat i avfallsstatistiken hamnar målfyllnelsen på cirka 80 procent men utan på cirka 62 procent.

Trafikverket och Naturvårdsverket har efter regeringsuppdragets avslutande fortsatt dialogen med att diskutera tolkning av avfallslagstiftningen avseende returafalt. Trafikverket har gjort en internationell utblick för att se hur andra länder tolkar EU:s avfallsdirektiv kopplat till returafalt. Att i dialog med branschen diskutera och dokumentera konsekvenserna av ett i Sverige förändrat synsätt på returafalt ser Trafikverket som ett önskat nästa steg. Målsättningen för Trafikverket och anläggningsbranschen är att en ev. klassning av returafalt som avfall inte kommer att medföra några ökade kostnader för branschen och därmed för kommuner och staten genom Trafikverket. Kostnader som Trafikverket ser i värsta fall motverkar det mer eller mindre slutna kretslopp som returafalten idag cirkulerar i.

I detta ärende har generaldirektör Lena Erixon beslutat. Föredragande har varit nationell samordnare material och kemiska produkter Malin Kotake, verksamhetsområde Planering Miljöenheten. Samråd har skett med verksamhetsområdeschef Planering Stefan Engdahl, avdelningschef Transportkvalitet Marie Hagberg, enhetschef Miljö Petter Åsman, måldirektör Sven Hunhammar, samt chefsjurist Charlotta Lindmark.

Lena Erixon

Generaldirektör Trafikverket

